

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

405. Quæ sint causæ, ob quas Archiepiscopus, Episcopus (interllige postquam confirmatus est) possit petere licentiam resignandi, hæcquæ ei concedi, & ejus resignatio admitti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Quaestio 401. An necesse sit in resignatione & illius admissione exprimi causam?

Respondeo primò: Tametsi in supplicationibus resignationum in favorem tam simplicium (hoc est, ubi nulla praeterea apponitur conditio, puta reservandorum fructuum vel pensionis) quam conditionalium apponi soleat hæc clausula: *ex certis causis animum suum moventibus*: eam tamen etiam non esse necessariam putat Corrad. *loc. cit. n. 6.* eò quòd resignationes, quæ fiunt in manibus Papæ, non requirant expressionem causæ; cum resignatio ex causa fiat tantum coram Ordinario, qui sine aliqua de expressis in Constitutione Pij V. non potest eam admittere. Porro, quatenus nulla causa specificaretur, sufficere nihilominus expressionem dictorum verborum: *ex certis causis*, ait Corrad. *cit. n. 7.* quod ipsum tamen intelligere videtur de resignatione facta coram Papa.

2. Respondeo secundò: Mutua resignatio, quæ contingit in permutatione, fieri potest exprimendo vel non exprimendo, illam fieri ex causa permutationis, ut Gl. in *clem. 1. de rer. permut. v. ex causa.* Tond. *qq. benef. p. 3. c. 180. n. 2.* quia, si non exprimitur, sufficit illud colligi ex conjecturis, puta præcedentibus gestis & dictis, ut Imol. in *cit. Clem. unicam. n. 7.* Tond. *loc. cit. n. 3.*

Quaestio 402. Quanam in genere sint causa legitima resignandi beneficia?

Respondeo: Quamvis, qualis causa sit legitima & sufficiens ad resignationem concedendam, in genere vix definiiri valeat; cum difficilius admittenda sit resignatio unius beneficii v. g. Episcopatus, aliarumque Prælaturarum curam auimarum habentium, Pirrh. *ad tit. de renunc. n. 39.* Item facilius admittenda resignationes litigiosorum beneficiorum, vel in causa dubia amore litis componenda seu concordia: Laym. *ad c. admones. de renunc. n. 2.* Nihilominus tamen in genere dici potest, causam sufficientem peti posse non tantum ex utilitate Ecclesiæ, sed etiam ex utilitate personarum. Tond. *qq. benef. p. 2. c. 4. §. 9. n. 29.* ex Barb. *juris Eccles. l. 3. c. 15. n. 172.* & Riccio *de iur. Curia Neapol. p. 1. decis. 37. n. 5.* sic Laym. in *c. quidam. de renunc. n. 1.* & ex eo Pirrh. *loc. cit. n. 40.* cum communi dicunt, duas esse potissimum renunciationis causas: commodum Ecclesiæ, & salutem propriam. Unde patet per commodum personæ non esse intelligendum commodum aliquod merè temporale, dum Barbof. *loc. cit. n. 97.* ait: *ceterum volens renunciare laboris vitandi gratiâ, vel ambitus, vel avaritia causâ, aut ex alia minus legitima causa, nullatenus est audiendus, juxta c. sicut vir. per tot. q. 1.* Nunc in specie

Quaestio 403. Qua causa requiratur, ut Papa Papatui renunciare possit?

Respondeo nullam; cum ei concessum, ut possit liberè renunciare, *c. 1. de renunc. in 6.* ubi verbum *liberè* positum remittit hoc ejus voluntati, & excludit causam. Paris. *l. 5. q. 1. n. 13. & 14.* quod credo intelligit ad summum de resignatione valida, non autem etiam de licita. Ad hoc autem, an Papa cogi possit ad renunciandum ex causa aliqua, non respondet Parisius, sed re-

mittit ad Jacobat. *tr. de Concil. l. 9. a. 3. & latissime a. 12. per totum.*

Quaestio 404. Qua requiratur causa in renunciatione Cardinalatus?

Respondeo Paris. *l. 5. q. 2. n. 1.* in hac quaestione nihil scripsisse AA. eò quòd hæc resignatio de raro contingat; ideòque se existimare, remittendum arbitrio Papæ, quæ causa dicatur ad hoc sufficiens.

Quaestio 405. Qua sint causa, ob quas Archiepiscopus, & Episcopus (intellige postquam confirmatus est) possit petere licentiam resignandi, hæc ei concedi, & ejus resignatio admitti?

1. Respondeo, esse earum sex in *c. nisi cum pridem. de renunc.* expressas: nempe conscientia criminis, debilitas corporis, defectus scientiæ, malitia plebis, grave scandalum, irregularitas. Ex quibus causis Episcopum non tantum posse resignare, sed & debere, quin & à Papa cogi posse ad resignandum, tradunt Paris. *l. 5. q. 4. n. 2. & 3.* citans Hostiens. in *cit. c. nisi.* Jacobat ubi *supra. n. 25. & c. Pirrh. cit. n. 40.* ubi etiam ex Laym. *qq. canonice de Prælat. elect. q. 120.* ait: dum denum ex his causis unam sufficientem censendam ad concedendam Episcopo renunciationem, si spectatis omnibus, utilitas Ecclesiæ suadeat cessionem seu resignationem, utilisque eâ remedium adhiberi non possit. Jam verò examinanda breviter harum causarum singula. Proinde

2. Respondeo secundò: Intelligi crimen non quodcumque, sed tale, propter quod Episcopalis officii executio, etiam post peractam poenitentiam impeditur. Paris. *cit. q. 3. n. 8.* Engels *ad tit. de renunc. n. 6.* Pirrh. *loc. cit. n. 41.* cum communi. Unde in criminibus, de quibus poenitere potest Episcopus remanendo in executione officii sui, non tenetur petere cessionem. Paris. *loc. cit. n. 12.* Talia autem crimina, etiam post peractam poenitentiam, impediunt executionem officii Episcopalis sunt primò ea, quæ in ipsi adeptione Episcopatus commissa, vel etiam præexistente ipsum titulum Episcopatus invalidant; v. g. si quis simoniacè electus vel promotus fuit ad Episcopatum, vel cum excommunicationis, suspensionis, aut irregularitatis impedimento institutus fuit. Laym. in *c. nisi cum pridem. de renunc. §. incerti. n. 5. & in c. innotuit. de elect. n. 10.* Pirrh. *ad tit. de renunc. n. 42.* quamvis, ut patet, dum ob crimen invalidus fuit titulus, dimissio beneficii non sit proprie resignatio. Pirrh. *ibid.* Porro in hoc casu, dum crimen hujusmodi vel defectus tituli notorius est, potest cedere Episcopatu, etiam licentiâ Papæ non requisitâ, eò quòd tunc vinculum nullum extiterit talis cum Ecclesiâ, adeòque nec opus auctoritate Papæ ad illud dissolvendum. Laym. in *cit. c. nisi. loc. cit.* Pirrh. citans Gl. in *cit. c. nisi. v. sed duntaxat.* Abb. *ibid. n. 5.* Laym. in *qq. can. de elect. q. 174.* Dum verò crimen & defectus tituli occultus mansit, resignare debet in manibus Papæ ad vitandum scandalum, vel ab eo petere revalidationem tituli, per novam scilicet legitimam institutionem. Pirrh. & Laym. *II. cit.* Esse tamen etiam probabile, quòd, dum quis in occulta excommunicatione, suspensione vel irregularitate

fuit

fuit electus vel institutus, sublato postmodum impedimento per eum, qui potestatem habet absolvendi vel dispensandi, eo ipso revalidari titulum, ut absque nova electione vel institutione retinere possit beneficium, docet Laym. *loc. cit.* & *Th. mor.* l. 4. tr. 2. c. 15. n. 2. & ex eo Pirrh. *cit.* n. 42. citans insuper Sanch. *de matrim.* l. 8. d. 7. n. 12. Talia quoque sunt crimina, propter quae Episcopus canonicè institutus incurrit poenam depositionis aut suspensionis in perpetuum sine spe relaxationis: quale est crimen Sodomiae, juxta constitutionem Pii V. quae incipit: *cum primum*. Laym. *in cit. c. nisi. loc. cit.* Pirrh. *cit.* n. 42. In quo tamen casu si crimen occultum, ideòque infamiam annexam non habet, confessorius proprius Episcopi eum absolvere poterit juxta Trid. *sess.* 24. c. 6. *junctà declar. S. Congreg. ibid.* ubi: Episcopo in aliquod tale delictum prolapsio licet ad se absolvendum proprium confessorium deputare cum eadem auctoritate, quam ipse potest ex eodem capite in alios sibi subditos exercere, Laym. & Pirrh. *ll. cit.* Talia denique sunt crimina, quibus annexa est infamia juris, hoc est, quibus ipso jure sive ab ipsa lege, seu canone, vel etiam per sententiam judicis inflicta infamia, quae est, & dicitur infamia juris, ut si Episcopus hostiliter persequatur Cardinalem. *c. felix, de pœnis, in 6.* Laym. Pirrh. *ll. cit.* Secus est in crimine, cui annexa est solum infamia facti, quae incurritur ob quodlibet crimen mortale, per quod hominis existimatio, spectatà conditione personae, graviter laeditur apud viros prudentes; quale v. g. est crimen incestus, adulterii, &c. haec enim infamia per poenitentiam & publicam vitæ emendationem aboleri potest, ideòque per illam non privatur quis dignitate acquisitâ ante depositionem & sententiam judicis, ac proinde neque resignare cogitur. Laym. Pirrh. *ll. cit.* qui posterior citat insuper eundem Laym. *in 99. can. de elect.* q. 174. & *Th. mor.* l. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. n. 5. & *Gl. in cit. c. nisi cum pridem. v. duntaxat.*

3. Respondeo tertio: debilitatem corporis, quae causa est justa resignandi Episcopatum, & concedendi ad hoc licentiam, intelligi eam solummodo, per quam impotens redditur ad exequendum officium pastorale, sive ea procedat ex infirmitate (etiam causatâ ex propria culpa & peccato, ut addunt Paris. n. 33. Pirrh. n. 44.) sive ex senio. Paris. l. 5. q. 3. n. 14. *junctio n. 18.* Laym. *ad cit. c. nisi, n. 6.* Pirrh. *loc. cit. n. 43.* Engels *loc. cit.* cum communi. Spectatâ tamen semper utilitate Ecclesiae; siquidem in *cit. c. nisi cum pridem.* Alexand. III. Archiepiscopo urgenti resignandi licentiam, pratendendo senectutem & debilitatem corporis, ob quae ad ferenda onera Ecclesiae insufficientes esset, respondet, existimare se, consultius esse, ut eo tempore Ecclesia ei concessa sub umbra sui nominis ejusdemque auctoritate gubernetur, quam ut alii novo & incognito pastori gubernanda in tanto discrimine committatur; maxime, quia quandoque corporis viribus deficientibus vigor fidei & devotionis non deficit, &c. Et, ut dicitur *ibidem*: interdum non plus hortetur senilis debilitas aliquem cedere, quam moralis maturitas, quae in senibus esse solet, ipsam suadet in suo officio permanere, &c. Et regulatè senes praesumuntur prudentiores juvenibus, & virtutibus excellentiores; utpote qui usu rerum docti prudentiam sibi comparare poterint. *l. si ut certum. & ibi Gl. ff. commod.* Paris. l. 2. n. 58. ac proinde, ut Paris.

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.

n. 51. senectus quae non impediret in totum executionem officii pastoralis, non praeberet causam justam cedendi. Porro quae sit infirmitas, quae senectus praebens justam causam petendi & concedendi licentiam resignandi Episcopatum, quaeque censetur reddere inhabilem ad regimen Episcopatus, relinquendum judicis seu Superioris arbitrio determinandum. Paris. *loc. cit. n. 32. & 33. junctio n. 56.* Pirrh. *loc. cit. n. 45.* Certè talem causam sufficientem non esse podagram, tradit Pirrh. *loc. cit. n. 45.* ex Fagn. *in cit. c. nisi, n. 51.* testante, sapius denegatam Episcopis licentiam cedendi à S. Congregatione rerum consistorialium. Item Paris. *loc. cit. n. 41. & 42.* dicens: si ea esset justa causa cedendi, pauci remanerent in Episcopatu, cum multi ex Episcopis sint podagrici; subjungens tamen n. 43. inficiari tamen non posse, quin remittendum sit totum negotium arbitrio Papae, etiam ex hoc capite juxta Bald. *in l. 3. in fine c. de servis fugitivis.* De Episcopo verò leproso, habere illum sufficientem causam petendi & impetrandi hanc licentiam, admittit Paris. n. 20. Idem de factio caeco. n. 21. de surdo & muto. n. 25. & 26. De cetero Episcopi senes vel infirmi ob morbum vel senectutem parum utiles Ecclesiae, licet, dum suâ sponte volunt resignare Episcopatum, eorum renunciatio admitti possit, Laym. *cit. n. 6.* Pirrh. *cit. n. 45.* quin &, ut addit Pirrh. quandoque propter Ecclesiae utilitatem admitti debeat, assignata illis congruâ sustentatione ex redditibus Episcopatus suae Ecclesiae, AA. *ijdem*: cogendi tamen non sunt ad resignandum, etsi morbus gravis sit, & incurabilis, vel aetas decrepita. Et sive infirmitas vel senectus reddat illos inhabiles ad administrandum sive temporalia, sive spiritualia; sed tunc Vicarius seu Coadjutor illis injungendus, qui ex redditibus Episcopatus alatur. Paris. *loc. cit. n. 44. junctio n. 66.* citans Innoc. *in c. nisi, n. 4.* Abb. *ibid. n. 9.* Laym. Pirrh. *ll. cit.* juxta c. 1. 2. 3. 4. 13. *caus. 7. q. 11 & c. ex parte, de clerico agrot. & cit. c. nisi.* siquidem quod loquitur de cedere volente, ita ut non arctet nolentem. Neque enim infirmus vel senex ex sua culpa, sed ex naturae cursu est impotens administrare, ideòque invitatus cogi non debet ad cedendum, ne afflictio addatur afflictio *cit. c. ex parte.* & inhumanum sit, ut is, qui vitam & vires curis & laboribus Ecclesiae impendit, ab ea in senio & infirmitate repellatur, imò injustum, ut, dum molestia corporis irruit, honore suo privetur infirmus. Pirrh. *cit. n. 45.* ex c. 1. *caus. 7. q. 1.* Nihilominus posse Papam ob supremam & absolutam, quam habet in beneficalibus, potestatem disponendi, ex gravi causa Episcopos senes & infirmos, Ecclesiae commodo sic exigente, cogere ad resignandum, tradit Paris. n. 45. & 66. citans Sarnens. *de lit. gratis, in princ.* Pirrh. *cit. n. 45.* Atque haec hucusque dicta habere quoque locum in aliis Ecclesiarum Praelatis, tradit Laym. *loc. cit. & de elect.* q. 173. & ex eo Pirrh. quamvis subjungat Laym. *cit. n. 6.* parochis ob causam senii vel infirmitatis diuturnae, propter quam Ecclesiae regendae minus utiles videntur, citius indici posse praecipuum resignandi assignatâ illis pensionem, aut alio beneficio, ex quo se honestè alere queant. argumento *c. tua, de cleric. agrot.*

4. Respondeo quarto: defectus scientiae, tum circa administrationem spiritualium necessariae, tum ad curam temporalium opportuna Episcopo seu Praesuli, ut in utrisque Ecclesiam sibi commif-

nam regat, sufficiens & iusta causa est renunciandi Episcopatus. Paris. *cit. q. 3. n. 67.* citans D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4. Rebuff. *in pr. cit. de express. resign. in princ.* Fusc. *de visitat. p. 2. c. 28. n. 4.* Abb. *in c. 1. de renunc. notab. 1.* Laym. *ad cit. c. nisi cum pridem.* citans seipsum *in c. qualiter. & c. innovat. de elect.* Pirrh. *loc. cit. n. 46.* juxta ea, quæ expressè habentur *cit. c. nisi.* Etsi autem in pastore eminens scientia meritò desideranda sit, sufficit tamen, & in eo toleratur scientia mediocri seu competens, perfectione charitatis supplente imperfectum scientiæ; *cit. c. nisi. c. cum nobis olim. de elect.* Paris. *à n. 103. juncto n. 112.* Pirrh. *cit. n. 46.* quòd si tamen Episcopus sufficienter doctus non sit ad administranda spiritalia & temporalia, adhuc eum non obligari ad resignandum, si spes sit, quòd non longo tempore sufficientem scientiam comparare queat, ad quam comparandam omnino tenebitur, si renunciare nolit, habet Paris. *à n. 105.* Pirrh. Laym. *l. ult. cit.* quin & tolerandus Episcopus, seu non compellendus ad resignandum, qui etsi aliàs sufficientem scientiam non habeat, longo tamen usu & rerum experientià didicit ea facere, quæ ad officium Episcopale spectant. Pirrh. *loc. cit. ex Paris. n. 109.* citante Abb. *in c. ult. n. 4. de arat. & qual. Hojed. de incompat. p. 1. c. 24. n. 32. & c.* Habendam quoque rationem loci, v. g. civitatis parvæ & curæ exiguæ, aut nullius, v. g. dum sunt sine territorio & absque diocesi, ita ut tunc minus idonei admittantur, & admissi dispensatione tolerentur, ait Paris. *n. 111.* citans Hojed. *ubi ante n. 34.* & Majol. *de irregul. l. 1. c. 32. n. 9.* ac dicens, sic communiter praticari; eò quòd, qui multas literas scit, ad talia loca non accedit; & ut dicitur, causâ necessitatis minus idonei admittuntur, ubi idonei requiruntur. De cetero si defectus ille scientiæ administrandi spiritalia & temporalia tantus est, ut impediatur executionem pastoralis officii, non solum concedenda est licentia Episcopo petenti & volenti renunciare, sed etiam invitus potest ac debet compelli ad renunciandum, vel deponi. Pirrh. *cit. n. 46.* ex Paris. *cit. q. 3. à n. 83.* citante Hojed. *de incompat. p. 1. c. 24. n. 29.* Holt. *in cit. c. nisi. n. 24. & c.* ac ponderante pro hoc illud Osée, quo uritur Papa *in cit. c. nisi. tu inquit Dominus, scientiam repulisti, & ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi: ac præcipue adducente textum c. ult. de citat. & qual. & ibi Abb. n. 1.* qui ex eo colligat, defectum scientiæ præstare legitimam causam deponendi aliquem ab Episcopatu, ac doceat praticam probandi, quem illiteratum esse, ut quia nunquam legit librum, non intravit scholas, nec aliquem Doctorem audivit. Adde, quòd talis illiteratus sit irregularis. Paris. *n. 89.* ex Majol. *de irregul. l. 1. c. 32. n. 1.* & collatio ei facta sit ipso jure nulla, juxta dicta aliàs *de elect.*

5. Respondeo quintò: Malitia plebis obedientiam negantis, & insidias parantis Episcopo, non quidem qualibet est sufficiens causa cedendi Episcopatu, & deserendi Ecclesiam; sed ea solum, quæ plebs subdita adeò pertinaciter se opponit, & ab eo abhorret, ut Episcopus nequeat quicquam apud illam proficere, quantumcunque conetur eam ad frugem reducere; hoc enim casu quandoque plebi ad tempus cedendum, ejusque pertinacia toleranda, & cum licentia Superioris pastor abscedere potest ad vitandum majus scandalum, ne fortè oves conversæ in lupos à vera religione & Ecclesiæ unitate prorsus deficiant. Ità ferè habetur

cit. c. nisi. s. propter malitiam. & juxta illud Paris. cit. q. 3. n. 117. Laym. *loc. cit. n. 8.* Pirrh. *loc. cit. n. 47.* Et sic in hoc casu admittitur resignatio, cum enim Episcopus principaliter constituatur, ut gregem sibi subjectum pascat & regat, si munus hoc suum pastorale ob subditorum perveraciam exercere non potest, cessat obligatio officii sui seu curæ pastoralis, adeòque deserere gregem suum potest. Paris. *cit. n. 117.* junctis pluribus num. seq. citans quamplurimos, & inter ceteros D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4. & 5. *in corp.*

6. Limitanda tamen hæc ità, ut procedant, si totus populus sit pertinax & incorrigibilis, absque spe emendationis sub tali Episcopo (in quo casu debet, & cogi etiam potest renunciare, transferrèque ad aliam Ecclesiam, ubi potest proficere, vel datur ei compensa. Paris. *n. 123.* citans Holt. *in cit. c. nisi.*) nam si permixti malis sunt boni, qui ex Episcopi regimine proficiunt, hi propter malos deserendi non sunt, tunc enim deserere nequiret Episcopus, nisi fortè alius magis proficere possit apud talem populum; tunc enim Superior eum transferre possit. Paris. *à n. 123. juncto n. 127. & 128.* Pirrh. *cit. n. 47.* quin etiam, si totus populus pertinaciter se opponat, & eum abhorreat, si tamen spes sit correctionis & reconciliationis, expectari debet, aliæque adhibenda media, quibus plebs ad obedientiam debitam Episcopo reducatur, priusquam Episcopatu renuncietur, aut ab eo amoveatur. Paris. *n. 128.* & ex eo Pirrh. *loc. cit.* Porro quandonam liceat Episcopo deserere Ecclesiam ob persecutionem, vide fusè tractatum ab eodem Paris. *cit. q. 3. à n. 123.* De cetero hic dicta etiam de parochis, aliisque animarum pastoribus intelligenda sunt; nimirum quòd interdum amovendi seu transferendi sunt, si plebs aut subditi adeò ipsis, quavis culpabiliter, contradicant, aut ab iis abhorreant sine spe reconciliationis. Laym. *in cit. c. nisi. n. 8.*

7. Respondeo sextò: Scandalum grave, quod populus pateretur ex Episcopi alteriusve Prælati præsentia & regimine, dum id aliter vitari aut sedari non potest, sufficiens causa est, ut Episcopus non solum licite possit, sed etiam debeat, & cogi possit renunciare Episcopatu, ne plus honorem proprium quam æternam subditorum salutem affectare videatur, *cit. c. nisi. s. pro gravi.* & juxta illud Paris. *à n. 153.* Laym. *in cit. c. n. 9.* Pirrh. *loc. cit. n. 48.* qui idipsum quoque procedere ait, etiamsi Episcopus ipse non sit in culpa illius scandalii, citans pro hoc Barbof. *in collectan. ad cit. c. nisi. n. 14.* Distingendum tamen inter scandalum pharisaicum, seu ex malitia scandalizatorum ortum, & inter scandalum pusillorum, seu ex ignorantia aut infirmitate ortum, Laym. & Pirrh. *ll. cit.* juxta quod indicatur *cit. c. nisi.* ità ut ob scandalum pusillorum cavendum vel tollendum, si caveri potest sine peccato & periculo salutis æternæ, sapè cedere oporteat aliquem jure sibi competente. Pirrh. Laym. *ll. cit.* & pro eo extinguendo vel cavendo juris præcepta laxentur. Paris. *n. 165.* citatis multis textibus juris, recedaturque à regulis juris, ut Paris. *ibid.* ex Jacobat. *de consil. l. 9. à n. 114.* Redoan. *de simon. c. 3. n. 16.* ob illud quoque vitandum resignandus sit Episcopus. Laym. Pirrh. *ll. cit.* Ob scandalum verò pharisaicum, cum illud plerumque curandum non sit, permittique possit sine peccato, juxta illud Christi *Matth. 15. Sinite illos, quia ceci sunt & dures cororum: resignare*

non cogitur Episcopus, nisi ubi cum pertinaciter malis simul in ruinam trahantur simpliciores, qualiter D. Gregor. Nazian. scandalis & seditionis vitandæ gratiâ, quæ ob ejus benefacta exorta, sponte cessit Episcopatu. AA. *idem* *ll. cit.* Monet autem Paris. *n. 176.* quod quoties cogitur Episcopus renunciare scandali tollendi gratiâ, danda sit ei recompensa, unde possit honestè vivere, citans Feder. de Sents de *permut. benef. n. 40.*

8. Respondeo seprimò: Irregularitas causa est, ob quam Episcopus non solum potest petere cessionem, sed etiam cogi renunciare Episcopatu. Paris. *cit. q. 3. n. 117.* pro primo citans D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4. Gigg. de *resid. Episcop. c. 17. n. 20.* & *n. 179.* pro secundo citans Abb. in *c. ad supplicationem, n. 8. de renunc.* Jacobat. *tr. de concil. l. 9. a. 3. n. 25. &c.* Laym. *loc. cit. n. 10.* Pirrh. *loc. cit. n. 49.* juxta expressum textum *cit. n. nisi.* quia Episcopus, ut *ibid.* dicitur, irregularis non potest exercere ea, quæ sunt ordinis & officii Episcopalis; & quamvis superveniens post collatum beneficium irregularitas quæcunque non inducat privationem beneficii ipso jure, Paris. *n. 182.* citans Felin. in *c. inquisitionis, de accusat. Navar. in c. si quando, de rescrip. except. 10. n. 12.* & in *Man. c. 27. n. 250.* potest tamen ob irregularitatem privari. Paris. *n. 183.* citans Jo. And. Innoc. Cardin. in *c. cum in nostris, de concess. preb. & consequenter cogi ad renunciandum, Paris. n. 185.* citans D. Tho. *ubi antè, &c.* Porro procedit responsio, dum irregularitas est indispensabilis, seu talis, in qua Papa ordinariè dispensare non solet: v. g. si sit bigamus, seu qui duas uxores, vel unam viduam uxorem habuit. Laym. Pirrh. *ll. cit.* secus si irregularitas est dispensabilis v. g. defectus natalium; tunc enim Episcopus, licet non poterit (id est, non debuerit) defectum illum subterfere, si tamen & culpa latet (contracta nimirum per hoc, quod defectum illum tempore promotionis tacuit) & causa, id est, ipsa irregularitas, adeoque v. g. defectus natalium est occultus, non expedit, seu non debet ei licentia renunciandi concedi, sed potest (seu magis expedit, seu potius debet) cum eo, qui aliàs laudabiliter suum implevit officium (injunctâ ei competente penitentiâ) dispensari propter Ecclesiæ utilitatem; ita tamen ut cum nothis seu spuris, qui ex adulterio, vel alio damnato coitu nati sunt, vel cum Manzeribus, id est, qui ex scorto nati sunt, & vulgo quæsitè appellantur, quorum pater ignoratur, difficilius dispensetur, & facilius cum naturalibus, qui ex concubina seu simplice fornicatione nati sunt, *cit. c. nisi. §. persona verò,* & juxta illud Laym. *ad cit. §. Pirrh. cit. n. 46.* citans Gl. *ibid. v. causa.* & Abb. *n. 20.* Similiter Papa dispensabit, seu dispensare solet cum eo, qui ex delicto, v. g. homicidio occulto contraxit irregularitatem, & Episcopus factus est; non item, si delictum publicum seu notorium sit. Pirrh. *loc. cit.* Laym. *loc. cit.* & Th. *mor. l. 4. tr. 5. p. 5. c. 9.* & de *elect. Pralat. q. 176.* juxta Tridentinum *sess. 24. c. 6.*

Questio 406. An ex aliis causis præter sex illas jam expositas Episcopus possit Episcopatum resignare?

Respondeo negativam teneri apud Paris. *cit. q. 3. n. 201.* ab Host. in *cit. c. nisi cum pridem. n. 78.* Butrio *ibid. n. 5.* Fusc. de *visitat. p. 2. c. 28. n. 1.* Redoan. de *simon. p. 2. c. 13. n. 11.* Gigg. de *resid.*

Episcop. c. 17. n. 12. quibus accedit Laym. in *cit. c. nisi. §. verum.* Affirmativam teneri & dici veriorum, modò causa sit honesta & utilis, à Paris. *n. 203.* Pirrh. *loc. cit. n. 50.* probabilem dicit, quamvis in fine *hujus num.* addat, DD. tenere tanquam communiorem, quòd præter sex illas causas allatas non sit alia causa resignationis faciendæ vel concedendæ Episcopis, eò quòd, si quæ alia causa occurrant, videantur ad illas sex in jure expressas commòdè revocari posse, & hoc velle videantur AA. pro contraria citati. & *n. 51.* si Episcopus nullam ex dictis, vel quæ ad illas revocari possit, causam allegare valeat, non potest petere licentiam cedendi, sed Episcopale officium retinere debet; cum perpetuo matrimonii vinculo Ecclesiæ suæ sit obligatus. Affirmativam ex eo probat Paris. *cit. n. 203.* ex finalibus verbis citati textus. *c. nisi. quia verò in postulando cedendi licentiam institisti, tibi te duximus relinquendum, ut distinctis causis, propter quas cedere oporteat, si propter aliquam causam utilem & honestam in hujusmodi proposito perseveras, de licentia nostra cedas, alioquin cedendi licentiam auctoritate Apostolica tibi scias penitus esse interdictum, &c.* Neque ob stare videtur, quòd Papa in *cit. textu* permittat: *Verum si propter alias causas cessionem affectes, non est in hoc tibi postulanti favendum, cum hujusmodi postulatio videatur non esse discreta, &c.* eò quòd ea intelligenda solum de causis non justis nec honestis, sed indiscretis & illegitimis, cum in fine textus excipiatur causa justa & honesta, & sequentia declarent præcedentia. Paris. *n. 205.* & ex eo Pirrh. *cit. n. 50.* Neque etiam ob stare videtur, quòd sex solum causæ resignandi Episcopatu sunt assignatæ; nam cum hic videantur referri solum casus aliquot, tanquam qui frequentius occurrant, non excluduntur aliæ omnes causæ honestæ & utiles. Paris. *n. 207.* Pirrh. *loc. cit.* Adde, quòd inclusio unius non sit exclusio alterius, præcipuè, dum casus exclusus includitur aliâ viâ, uti sit in præteute per dicta verba finalia citati textus. Paris. *n. 206.* Verum, quæ sit causa utilis & honesta, debere remitti arbitrio judicis, ait Paris. *n. 208.* ex Nav. in *commentar. 4. de regular. n. 36.* Unde

Questio 407. in speciem An intemperies aeris & caliditas sit causa justa & honesta resignandi Episcopatum?

Respondeo affirmativè; si exinde incuratur periculum vitæ. *c. ad supplicationem de renunc. junctâ Gl. v. morari.* Pirrh. *cit. n. 50.* Paris. *cit. q. 3. n. 244.* citans Host. in *cit. c. ad supplicat. in princ.* Redoan. de *simon. p. 2. c. 13. n. 11.* Rebuff. in *pr. cit. de resign. expres. n. 2.* & multa huc congerens: ut quòd aeris intemperies sit justa causa non morandi in aliquo loco juxta Barth. excuset à residentia juxta Felin. in *c. accedens. il secundo. ut lite contest. n. 11.* Fusc. de *visitat. l. 2. c. 28. n. 9.* excuset citatum, tanquam locus non sit securus, ut Felin. *ubi antè n. 2.* excuset à cursu præscriptionis, ut Felin. in *c. cum non liceat. de prescrip. col. 6. &c.* Porro declarat hanc responsum n. 252. si hujusmodi intemperies aeris sit in tota diocesi.

Questio 408. An inimicitia capitales, quas Episcopus in suo Episcopatu habet, sint sufficiens causa resignandi Episcopatum?

Respondeo affirmativè. Pirrh. *cit. n. 50.* Paris. *cit. q. 3. n. 253.* citans Fusc. *ubi antè n. 8.* Abb.